

Sokola sa zastal Čarnogurský

Bratislava - Audítorka, ktorá kontroluje hospodárenie v Trnavskej arcidiecéze, klamala o tom, že suma, ktorú spoločnosť Tesco darovala cirkvi, bola prevedená na účet Vatikánskej banky, ktorý má vlastniť arcibiskup Ján Sokol. „Ak audítorská spoločnosť tvrdí, že peniaze boli poukázané, tak tá audítorka klame. My máme informácie, že nie,“ vyhlásil právny zástupca

Občianskeho výboru za objektívne informovanie verejnosti Ján Čarnogurský (na snímke). TA3 zas priniesla informáciu, že Sokol uzavrel počas pôsobenia na čele arcidiecézy nevýhodnú zmluvu s právnickou firmou Jána Čarnogurského ml. Tá vraj mala dostávať za reštitučné spory desať percent z výslednej sumy, čo jej mohlo priniesť státisíce eur. (tasr, red), HN 30/07/2012

Občiansky výbor spochybnil tvrdenia audítorky

Kauza odvolania trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka pokračuje. Občiansky výbor za objektívne informovanie verejnosti spochybnil tvrdenia audítorky. Pripomením, že dala na Generálnu prokuratúru podnet pre podozrenia spojené s hospodárením jeho predchodcu Jána Sokola.

Právny poradca výboru je Ján Čarnogurský. Jeho syn zastupuje emeritného arcibiskupa Sokola v súdnom spore s časopisom .týždeň.

Redaktorka: „Občiansky výbor spochybnil medializované podozrenie audítorky, že desať miliónov korún, ktoré spoločnosť Tesco darovala cirkvi pri kúpe pozemkov na Zlatých pieskoch, bolo prevedených na vatikánsky účet, patriaci emeritnému arcibiskupovi Jánovi Sokolovi.“

Ján Čarnogurský, právny poradca občianskeho výboru: „V tej darovacej zmluve je číslo účtu arcidiecézy, na ktorú Tesco poukáže túto sumu. A tak sa aj stalo. Tak sa aj stalo. Čiže my nevieme, s akými dokladmi pracovala audítorka, ale to nie je náš problém. My tvrdíme, že proste to nepreviedol.“

Mária Plešková, audítorka: „Chcem povedať len, že sa dištancujem od akýchkoľvek informácií, zverejnených ohľadom rímskokatolíckej cirkvi Trnavskej arcidiecézy a podnetu, ktorý bol podaný na Generálnu prokuratúru. Moja profesionálna zodpovednosť nedovoľuje, aby som sa vyjadrovala k detailom podnetu.“

Redaktorka: „Výbor poprel aj podozrenie, že v diecéze bolo vedených viacero účtov mimo oficiálneho účtovníctva arcidiecézy. Vyjadril sa aj k daru diecézy pre občianske združenie Metropolitánik, ktoré v Jacovciach stavia dom dôchodcov. Podľa medializovaných informácií odišlo v roku 2008 z nevidovaného účtu diecézy dvadsať miliónov korún. Diecéza ich získala od bezdetných amerických manželov pôvodom zo Slovenska. Dom dôchodcov sa stavia v obci, z ktorej pochádza arcibiskup Sokol, predsedom združenia bol jeho synovec Jozef.“

Ján Čarnogurský, právny poradca občianskeho výboru: „To je zlé? A že to bol synovec? No tak tomu synovcovi dôveroval.“

Redaktorka: „Ján Čarnogurský odmieta spájať svoju iniciatívu v občianskom výbore s tým, že jeho syn právne zastupuje emeritného arcibiskupa Jána Sokola v súdnom spore s časopisom .týždeň.“

Ján Čarnogurský, právny poradca občianskeho výboru: „Tento výbor je občiansky výbor. Ja som jeho právnym poradcom. Absolútne to nesúvisí.“

Redaktorka: „Transakciami v Trnavskej arcidiecéze sa bude zaoberať Úrad boja proti korupcii. Okrem iného preverí, či pri predaji cirkevných pozemkov neprišlo ku kráteniu dane.“ Marta Jančkárová, STV 1, 27/07/2012

Pápež prijal vyšetrovateľov

Pápež Benedikt XVI. prijal včera trojčlennú komisiu kardinálov, ako aj predstaviteľov vatikánskych orgánov, ktorí pracujú na objasnení kauzy úniku dôverných vatikánskych materiálov. Podľa slov hovorca Vatikánu Federica Lombardiho by sa vyšetrovanie pápežovho komorníka Paola Gabrieleho, ktorý je od minulého týždňa v domácom väzení, malo ukončiť v dňoch 6. a 7. augusta. Vtedy by mali byť zverejnené aj jeho výsledky.

PETER DODEK, Šport 28/07/2012

Opäť o nás bez nás

Naozaj je Slovenská republika suverénnym štátom, ak nemá moc a nedajbože ani ochotu ochrániť svojho bezúhonného občana, dôstojného pána arcibiskupa Róberta Bezáka pred diktátom zahraničnej mocnosti? To, že ho zbavili vysokej funkcie, je vnútorná vec rímskokatolíckej cirkvi, ale aby ho nútili odísť do vyhnanstva bez toho, aby sa preukázala jeho vina pred zákonmi?! Či sa nevracajú pomery u nás niekam do čias mníchovského diktátu či zasahovania Sovietskeho zväzu, keď sa rozhodovalo o nás bez nás?

Ján Kachnič, Čelovec, Pravda 31/07/2012

Slovenská katolícka misia v Londýne

Slovenská katolícka misia v Londýne patrí pod diecézu Westminster. Je súčasťou jednej z anglických farností. Misia sa stretáva každú nedeľu na česko-slovenských svätých omšiach v kostole Our Lady of La Salette and St. Joseph na Melior Street v centre Londýna. Okrem toho organizuje aj kultúrne podujatia. Počas olympiády sa členovia stretávajú a povzbudzujú slovenských športovcov. Duchovným správcom je kňaz žilinskej diecézy Tibor Borovský.

O rozhovor s Piaseckým bol záujem. Nový Čas 03/08/2012

Čarnogurský : Audítorka klame Audítorka: Trvám na svojom

Podľa informácií televízie TA3 uzavrel Ján Sokol ešte počas svojho pôsobenia na čele Trnavskej arcidiecézy nevýhodnú zmluvu s právnickou firmou Jána Čarnogurského ml. Jeho kancelária mala dostávať za reštitučné spory až desať percent z výslednej sumy, čím získala údajne statisíce eur. Ako nevýhodnú pre arcidiézu vraj vyhodnotil zmluvu aj Sokolov nástupca Róbert Bezák. Novej kancelárii arcidiézy platila len 4 000 eur mesačne.

Po tom, ako denník PLUS Jeden deň zverejnil informácie o domove dôchodcov, ktorý sa stavia za cirkevné peniaze s požehnaním bývalého arcibiskupa, zareagoval aj občiansky výbor, ktorý sa Sokola zastáva. Právny poradca výboru Ján Čarnogurský tvrdí, že audítorka, ktorá preverovala cirkevné finančné transakcie, klame. „To už budem musieť prežiť,“ zareagovala pre náš denník.

Občiansky výbor za objektívne informovanie verejnosti už v roku 2007 presviedčal, že Sokol nespolupracoval s komunistickou tajnou bezpečnosťou. Včera po dlhej prestávke opäť vystúpil na obranu Sokola. Päťčlenný výbor tvoria seniori s vysokoškolskými titulmi. Právneho poradcu mu robí bývalý predseda KDH Ján Čarnogurský. „Možno ste si všimli, že Sokol nie je môj typ,“ povedal Čarnogurský pre PLUS Jeden deň. Zastáva sa ho však, lebo v médiách sa začal „kulturkampf“ proti katolíckej cirkvi. Výbor neprezradil, ako sa k interným dokumentom cirkvi dostal, týkali sa však transakcií, ktoré sa nepozdávali audítorky Márii Pleškovej. Tú si objednalo ešte Bezákovo vedenie arcidiecézy.

Za podaním si stojí

Podľa Čarnogurského audítorka vo viacerých veciach klame. „Keby som to chcela vysvetľovať, musela by som zachádzať do detailov, čo nesiem,“ reagovala na Čarnogurského slová Plešková pre PLUS Jeden deň. Jeho obvinenie, že klame, vraj bude musieť prežiť. Zdôraznila, že informácie v tlači nepochádzajú od nej. Trestné oznámenie na prokuratúru však podala a stojí si za ním. Podľa medializovaných informácií sa jej nepozdával nevýhodný prenájom pozemkov a údajne prevod cirkevných peňazí na svoj vlastný účet. Čarnogurský však nevidí nič podozrivé na

zakladaní viacerých účtov arcidiecézy vo svetových bankách a novinárom predložil ich zoznam. Podozrivou bola pre audítorku aj transakcia so spoločnosťou Tesco. V roku 2001 jej Trnavská arcidiecéza predala stavebný pozemok v Rači, čím jej na účet pribudlo 111 773 166 korún. Zároveň Tesco darovalo Trnavskej arcidiecéze 10 miliónov korún na opravu cirkevných budov. Podľa výboru nie je pravda, že táto suma bola poukázaná do Vatikánskej banky, mala ísť na účet arcidiecézy v City Bank Slovakia. Výbor novinárom predložil kópiu účtu, darovacej zmluvy aj tabuľkový prehľad finančných tokov.

Neznámi darcovia

Nejasný je pôvod peňazí pre občianske združenie Sokolovho synovca Metropolitánik. Arcidiecéza mala dostať dar od bezdetných manželov,

amerických Slovákov. Podľa Čarnogurského mená manželov zverejniť nemôžu. O dedičstvo sa stará fond v USA. Vklad vo fonde je stabilný a výnosy z neho prúdia každý rok aj do Trnavskej arcidiecézy. Cirkev podľa Čarnogurského dary v účtovníctve eviduje, ale skontrolovať ich môže zase len cirkev, kontrole štátu podliehajú len peniaze, ktoré sám dáva cirkvi. Čarnogurský vraj nevie, kde sa Sokol nachádza.

DAROVACIA ZMLUVA: Podľa nej mala spoločnosť darovať cirkvi 10 miliónov Sk.

Priatelia: Ján Čarnogurský sa Sokola zastáva, aj keď vraj nie je jeho typ. Pred časom sa stretli na oslave Hrušovského šesťdesiatky.

IRIS KOPCSAYOVÁ
Plus jeden deň 28/07/2012

Čarnogurský obhajuje Sokola

Do obhajoby arcibiskupa Jána Sokola sa opäť pustil Občiansky výbor pre objektívne informovanie verejnosti, ktorý sa aktivizoval pred tromi rokmi v spore arcibiskupa s časopisom .týždeň. Výbor, ktorého právnym poradcom je Ján Čarnogurský, poskytol novinárom viaceré dokumenty, ktoré majú vrátiť podľa neho podozrenia z netransparentných finančných prevodov, na ktoré upozornila audítorka. Tá podala trestné oznámenie. Výbor odmieta, že by Sokol poukázal 10 miliónov korún do Vatikánu na svoj účet, ktoré získala cirkev ako dar od Tesco Stores. „My máme informácie, že nie. Ak toto audítorská firma tvrdí, tak proste tá audítorka klame,“ povedal Čarnogurský. Dar súvisel s predajom cirkevných pozemkov na bratislavských Zlatých pieskoch za vyše 5,3 milióna britských libier. Čarnogurský nevidí nič pochybné ani v tom, že Trnavská arcidiecéza v čase Sokolovho pôsobenie podporila stavbu domova dôchodcov v obci, odkiaľ pochádza Ján Sokol. Podľa neho je v poriadku aj to, že za realizáciu stavby zodpovedá občianske združenie Metropolitánik, ktoré v čase prevodu peňazí viedol synovec bývalého trnavského

arcibiskupa. Časť financií na stavbu domova mala ísť z fondu, ktorý na charitatívne účely vytvorili v závete americkí manželia. Kópiu zmluvy alebo závetu, na základe ktorej má každoročne prichádzať do Trnavskej arcidiecézy časť výnosov zo závetu, výbor nezverejnil, závet je v USA. Marcel Zajac z Centra pre filantropiu rozhodnutie o pričlenení financií zo závetu občianskemu združeniu, ktoré viedol arcibiskupov synovec, považuje za rodinkárstvo, ktoré znižuje morálnu autoritu cirkvi. To, že Čarnogurský projekt obhajuje, ho neprekvapuje. „Nieje to prvý raz,“ dodal Zajac. V tejto súvislosti priniesla nové informácie televízia TA3, podľa ktorej Sokol uzavrel počas pôsobenia na čele arcidiecézy nevýhodnú zmluvu s právnickou firmou Jána Čarnogurského mladšieho. Ako nevýhodnú mal posúdiť túto zmluvu aj Sokolov nástupca Róbert Bezák, ktorý krátko po nástupe do funkcie arcibiskupa rozhodol zmluvu na právne služby vypovedať. Za predčasné odstúpenie od predchádzajúcej zmluvy však mala podľa TA3 arcidiecéza zaplatiť približne 1,6 milióna eur.

(bd), Pravda 28/07/2012

Finančné kauzy Jána Sokola vyšetrí polícia

Finančné kauzy bývalého trnavského arcibiskupa Jána Sokola bude vyšetrovať Úrad boja proti korupcii. Ten sa bude zaoberať trestným oznámením, ktoré podala audítorka, objednaná arcibiskupom Róbertom Bezákom. Expremiér Ján Čarnogurský a niekoľko občianski aktivisti Sokola obhajujú. Podľa nich audítorka klame a štát nemá právo vyšetrovať cirkevné financie. Viac informácií zisťoval Peter Hanák, redaktor: „Polícia bude vyšetrovať podozrivé finančné operácie Jána Sokola, medzi ktorými je aj predaj pozemkov spoločnosti Tesco, pravdepodobne ako korupciu. Podľa informácií denníka SME arcibiskup Sokol okrem kúpnej ceny údajne dostal za predaj pozemkov od Tesca aj finančný dar na súkromný účet. Policajný prezident Tibor Gašpar.“

Tibor Gašpar, policajný prezident: „Bol som oboznámený s trestným oznámením, ktoré je pomerne rozsiahle. Týka sa viacerých samostatných konaní a pokiaľ bude doručené na políciu, bude obsahovo vyhodnotené. Je pravdepodobné, že bude vykonávať o ňom preverovanie alebo vyšetrovanie Úrad boja proti korupcii.“

Redaktor: „Tibor Gašpar pripustil, že keďže ide o viaceré skutky, časť prípadu bude možno posunutá aj na finančné oddelenie Úradu boja proti organizovanej kriminalite. Na tieto podozrenia reagoval bývalý premiér Ján Čarnogurský. Na obhajobu emeritného arcibiskupa Sokola vystúpil na tlačovej konferencii občianskeho výboru pre objektívne informovanie verejnosti, ktorý obhajuje Jána Sokola už od roku 2007. Audítorku obvinil z klamstva o prevode peňažného daru od Tesca do Vatikánu. Predložil aj doklady, ktoré to majú dokazovať. Hovorí Ján Čarnogurský.“

Ján Čarnogurský, bývalý premiér: „Ak toto auditorská spoločnosť tvrdí, že poukázal a v médiách sa tvrdí, že áno, tak proste tá audítorka klame. Proste bolo by dobré, keby to táto auditorská spoločnosť, ktorá formálne tam vystupuje, aby uviedla dôkazy, že z čoho vychádzala, keď toto tvrdila.“

Redaktor: „Audítorka zo spoločnosti KLT Audit Mária Plešková sa bráni, že si trestným oznámením splnila svoju povinnosť a zákon jej nedovolí nič ďalšie vysvetľovať.“

Mária Plešková, audítorka zo spoločnosti KLT Audit: „Ja hovorím, že sa

dištancujem od zverejňovania akýchkoľvek informácií o rímskokatolíckej cirkvi ako audítora. My sme konali v súlade so zákonom o audítoroch, nič viac. Nič viac. Nikoho sme zatiaľ neobvinili. Na to mala byť generálna prokuratúra, aby k tomu zaujala stanovisko. Ani pán Čarnogurský nemôže k tomu nič hovoriť, na to majú byť príslušné orgány, ktoré majú povedať, či to bolo oprávnené, alebo nie.“

Redaktor: „Okrem predaja cirkevných pozemkov sa vyšetrovanie týka aj prevodu peňazí na nadáciu Metropolitánik, ktorá sídli v rodnej obci Jána Sokola a spravoval ju jeho synovec. Podľa Jána Čarnogurského môže cirkev použiť peniaze na čo chce a štát to nemá právo kontrolovať.“

Ján Čarnogurský, bývalý premiér: „Štátna kontrola môže kontrolovať iba tie peniaze, ktoré prichádzajú zo štátneho rozpočtu. Teda štát nemá právo poslať kontrolu na iné hospodárenie trnavskej diecézy.“

Redaktor: „Na stranu obhajcov Jána Sokola sa postavilo aj nové vedenie Trnavského arcibiskupského úradu. Jeho hovorca Dušan Kolenčík.“

Dušan Kolenčík, hovorca Trnavského arcibiskupského úradu: „Z nášho pohľadu to bolo dnes jasne vysvetlené na tlačovej konferencii občianskeho výboru za pravdivé informovanie verejnosti v Bratislave a nemáme k tomu viac čo dodať.“

Redaktor: „Dodajme, že syn Jána Čarnogurského je právnym zástupcom Jána Sokola pred súdom.“

Rádio Slovensko, 18:00 27/07/2012

Úspech zbierok priamo závisí od správ

Predstavitelia neziskoviek potvrdzujú, že médiá majú veľký vplyv na ich prácu.

Organizácia Človek v Ohrození, Magna, Unicef, Integra či Slovenská katolícka charita volávajú novinárov do problematycznych regiónov. Bez informácií priamo z miesta podľa nich ľudia ľahko nadobúdajú predsudky, že obyvatelia chudobných regiónov sú leniví. Snažia sa médiá zapájať, pretože bez nich Slováci o zbierkach a témach v rozvojových krajinách nevedia. „Oslovujeme novinárov s tým, že im preplatíme aj cestu, no nie vždy majú záujem,“ hovorí Radovan Gumulák z Charity. Argument nedostatku peňazí v redakciách chápe. Neziskovky sa zhodujú, že od záujmu a podpory médií závisí úspešnosť ich projektov. „Kým na prírodné katastrofy, ktoré majú pozornosť médií, sa ľudia vo väčšom vyzbierajú, pri dlhodobých témach ako HIV bez mediálnej podpory nevyzberáme ani desatinu, koľko potrebujeme,“ hovorí Gumulák. Vrávi, že zo skúseností so zahraničnými partnermi na Slovensku médiá spolupracujú viac. Nora Beňaková z Človeka v ohrození tiež vidí v cestách do cudziny zmysel. „Vidíme, že novinári, s ktorými spolupracujeme a boli s nami v zahraničí, potom sami od seba píšu o danom regióne dlhodobo,“ hovorí. Keď majú možnosť preplatiť novinárovi cestu, vždy sa vraj stretnú so záujmom. (jgl), SME 28/07/2012

Odvolaný arcibiskup na bilbordoch!

Odvolaný arcibiskup Róbert Bezák sa naďalej zdržiava v Trnave. Nemôže si teda nevšimnúť bilbordov na jeho podporu, ktoré sú rozmiestnené po celom meste. Ľudia mu na nich vyjadrujú svoju vďaku a na ďalších sa pýtajú, prečo bol vlastne odvolaný. Arcibiskupský úrad sa k bilbordovej kampani nechce vyjadrovať.

Ani mesiac po nepochopiteľnom odvolaní trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka naňho ľudia nezbúdbajú. Partia mladých veriacich rozmiestnila na najfrekventovanejších miestach v Trnave šesť bilbordov

s fotografiou odvolaného arcibiskupa a textom: „Mons. Róbert Bezák, navždy náš arcibiskup... Ďakujeme!“ Arcibiskupský úrad v Trnave sa k bilbordovej kampani na podporu Bezáka nevyjadruje. Rovnako nechce komentovať ani petičnú akciu na jeho podporu, ktorá bude pokračovať až do konca augusta. Svätý Otec Benedikt XVI. odvolal z pastoračného riadenia arcibiskupa Róberta Bezáka ešte začiatkom júla. Podľa našich informácií je ešte stále na Slovensku a mal by sa nachádzať v Trnave.

(šiš), Nový Čas 03/08/2012

Čarnogurský bráni Sokola

Ján Sokol je čistý a medializované obvinenia z pochybne rozdaných miliónoch nie sú pravdivé. Tvrdí to občiansky výbor za objektívne informovanie verejnosti.

Toto sú členovia výboru, ktorí sa verejne zastali emeritného arcibiskupa Jána Sokola. Nepozdávajú sa im viaceré medializované podozrenia audítorky. Tá preverovala Sokolove hospodárenie na trnavskej arcidiecéze.

Ján Čarnogurský st., advokát: „Audítorka klame a to tvrdíme.“

Reportér: „U Sokola mali podľa audítorky skončiť aj peniaze z predaja pozemkov pre Tesco. 10 miliónoch korún malo údajne smerovať na Sokolov súkromný vatikánsky účet. Táto darovacia zmluva má ale dokazovať opak.“

Ján Čarnogurský st., advokát: „Neboli žiadne prevody po prvé z Trnavy do Vatikánu, do Ríma, žiadne, žiadne finančné prevody.“

Reportér TA3: „Čarnogurský nevidí nič zlé ani na výstavbe tohto domova dôchodcov v rodnej dedine Jána Sokola. Arcibiskup daroval na jeho výstavbu 20 miliónoch korún. Poslal ich na účet svojho synovca. Darovacia zmluva pritom nikdy

nebola v riadnom účtovníctve arcidiecézy.“

Ján Čarnogurský st., advokát: „To je zlé a že to bol synovec, no tak tomu synovcovi dôveroval.“

Reportér: „V tejto budove v centre Trnavy sídli audítorská spoločnosť, ktorá preverovala hospodárenie trnavskej arcidiecézy za roky 2002 – 2008. Audítorka sa ale k výsledkom kontroly nechce vyjadrovať. Od informácií, ktoré zazneli v médiách, sa audítorka dištancuje. V celej veci už dávnejšie podala trestné oznámenie.“

Mária Plešková, audítorka: „Moja profesionálna zodpovednosť nedovoľuje, aby som sa vyjadrovala k detailom podnetu.“

Reportér: „Otázne zostáva prečo sa na obhajobu Jána Sokola postavil práve Ján Čarnogurský starší. Jeho syn pritom zastupoval trnavskú arcidiecézu v lukratívnych a reštitučných sporoch práve za Sokolovej éry. Len na odstupnom od zmluvy získal milión 600 tisíc eur.“

Ján Čarnogurský st., advokát: „Ja mám samostatnú advokátsku kanceláriu, syn má samostatnú advokátsku kanceláriu, ja sa nemiešam do jeho prípadov.“ **Lukáš Zuzelka, TA3, 28.7.2012**

Sokolovi obrancovia ukázali účtenky

Odvolaný arcibiskup Róbert Bezák odstúpil od zmluvy s kanceláriou Jána Čarnogurského mladšieho. Jeho otec sa postavil na obranu Jána Sokola.

Verejným obrancom emeritného biskupa Jána Sokola sa stalo združenie Občiansky výbor za objektívne informovanie verejnosti, v ktorom je aj bývalý predseda KDH a bývalý premiér Ján Čarnogurský. Združenie spochybňuje viaceré podozrenia audítorky, ktorá preverovala hospodárenie Trnavskej arcidiecézy za Sokola a podala trestné oznámenie. Zástupcovia združenia napríklad poprelí, že by Sokol poukázal dar desať miliónoch korún od Tesco Stores do Vatikánu na svoj účet. „My máme informácie, že nie. Ak toto audítorská firma tvrdí, že poukázal, tak proste tá audítorka klame,“ vyhlásil Čarnogurský. Audítorka pritom v oznámení len tvrdila, že z dokumentov, ktoré jej predložila arcidiecéza, sa

dá „s veľkou pravdepodobnosťou predpokladať“, že zostatok kúpnej ceny šiel na účet vo Vatikáne, ktorý nebol v účtovníctve a o ktorom sa Sokol vyjadril, že mu patrí. Výbor ukázal dokumenty súvisiace s hospodárením Trnavskej arcidiecézy, na webe zverejnil aj výpisy z účtov arcidiecézy. Neprezradil, odkiaľ ich získal. Trnavskú arcidiecézu ešte pod vedením Jána Sokola zastupovala v reštitučných sporoch advokátska kancelária Jána Čarnogurského mladšieho. Podľa televízie TA3 brala desať percent. Televízia včera informovala, že Sokolov nástupca Róbert Bezák od zmluvy odstúpil a arcidiecéza tak musela kancelárii vyplatiť vysoké odstupné. To potvrdil včera aj Ján Čarnogurský starší s tým, že s kanceláriou svojho syna nie je prepojený. Bezáka Vatikán odvolal pred mesiacom, dôvod doteraz nezverejnil. **(juk, sita), SME 28/07/2012**

Milióny za právne služby

Predražené zmluvy, nejasné financovanie, alebo nezdokladované účty, to všetko malo čakať Roberta Bezáka hneď po jeho príchode na trnavskú arcidiecézu v roku 2009. Niektoré zo zmlúv sa preto rozhodol ihneď vypovedať. Bol medzi nimi aj lukratívny kontrakt na právne služby. Odstúpenie od zmluvy stálo arcidiecézu takmer 2 milióny eur.

Bezák si našiel na stole aj zmluvu s touto advokátskou kanceláriou. Pre právne služby Jána Čarnogurského mladšieho sa rozhodol ešte Bezákov predchodca Ján Sokol. Ján Čarnogurský mladší zastupoval trnavskú arcidiecézu v reštitučných sporoch v rokoch 2007 – 2009. Arcibiskup Robert Bezák ale zmluvu zrušil. Podľa našich informácií mala byť zmluva pre arcidiecézu nevýhodná. Mohli za to vysoké odmeny pre advokátsku kanceláriu. Tá mala údajne dostávať za víťazné reštitučné spory 10% z výslednej sumy. V hre tak mali byť stovky tisíc eur. Ján Čarnogurský mladší podrobne zmluvy nekomentoval.

Telefonuje:

Ján Čarnogurský ml., advokát: „Nie je to celkom tak ako hovoríte, je to dosť prekrútené, ale nebudem sa k tomu vyjadrovať detailnejšie.“

Lukáš Zuzelka, reportér TA3: „Odstúpenie od zmluvy ale nebolo zadarmo. Arcidiecéza musela za jej predčasné ukončenie zaplatiť približne milión 600 tisíc eur. Potvrdil nám to aj Ján Čarnogurský starší.“

Ján Čarnogurský st., advokát: „Viem o takomto odstupnom, nebudem hovoriť odkiaľ to mám.“

Lukáš Zuzelka, reportér TA3: „Práve bývalý šéf KDH sa verejne postavil na obhajobu Jána Sokola. Tvrdí, že o podrobnostiach údajne nevýhodnej zmluvy nič nevie.“

Ján Čarnogurský st., advokát: „Ja mám samostatnú advokátsku kanceláriu, syn má samostatnú advokátsku kanceláriu, ja sa nemiešam do jeho prípadov.“

Lukáš Zuzelka, reportér TA3: „Po odstúpení od zmluvy si našla arcidiecéza výrazne lacnejšiu advokátsku kanceláriu, ktorá ju mala stáť 4 tisíc eur mesačne.

Lukáš Zuzelka, TA3, 27/07/2012

Výskum pred blahorečením františkánov

V pražskom Kostole Panny Márie Snežnej sa začal významný archeologický výskum. Odborníci budú niekoľko týždňov skúmať priestor pod hrobmi štrnástich umučených františkánov. Pozostatky rehoľníkov už v kostole nie sú, pretože ich študujú antropológovia. Františkánov potom uložia do hrobov pri príležitosti ich blahorečenia.

Keď v roku 1611 vpadli do Prahy pasovské vojská, dav pražských protestantov považoval františkánov za kolaborantov. Štrnásť mníchov bolo umučených. Hrobka s ich pozostatkami sa znovu otvorila po viac ako tristo päťdesiatich rokoch. Jej obsah teraz skúmajú experti z národného múzea.

Amáta Wenzlová, členka prípravného tímu pre blahorečenie: „Pokiaľ môžeme niečo očakávať, tak to, že sa ten kostrový nález z tej truhly dostane do širších súvislostí s tým miestom.“

Redaktorka: „Po výskume skončia časti kostí v niekoľkých relikviároch. Štrnásť františkánov pochádzalo z krajín západnej Európy. V Prahe pôsobili ako misionári.“

Vianney Dohnal, vikár rehole františkánov: „Boli tam Taliani, bol tam Španiel, Nemeč, Holanďan, ale boli tam už aj bratia od nás, Česi. Bola to taká medzinárodná komunita, ktorá si vytvárala akúsi jednotu.“

Redaktorka: „Snahy o blahorečenie mníchov začali už krátko po ich smrti. Veriaci ich totiž považovali za mučeníkov a v okolí kostola údajne bolo počuť hlasy. Počas storočí bol proces ale niekoľkokrát prerušený. Až tento rok pápež Benedikt XVI. v Ríme podpísal dekrét o ich mučeníctve.“

Vianney Dohnal, vikár rehole františkánov: „To je taká bežná doba, aby sa ukázalo, že skutočne títo bratia boli duchovnými veľikánmi.“

Amáta Wenzlová, členka prípravného tímu pre blahorečenie: „Pripravujeme bohatý sprievodný program, ktorý bude mať kultúrne akcie, koncerty, výstavy, tiež duchovný program novému a vyvrcholí samozrejme slávnostnými bohoslužbami.“

Redaktorka: „V kláštore v centre Prahy dnes žije štrnásť bratov, teda presne toľko, koľko ich bolo vtedy zavraždených. Františkáni by sa mali stať blahoslavenými trinásteho októbra, štyristojeden rokov od svojej smrti.“

STV 1,31/07/2012

Tajomný kostol ukrýva vzácne fresky

Prečo má svätyňa kostolíka v Ludrovej krivé steny a kto je autorom nádherných fresiek? Skutočne v ňom boli templári a je tam jeden z nich aj s pokladom pochovaný? Kostolík v Ludrovej je opradený záhadami a legendami. Patrí k tým najstarším v oblasti Liptova a takmer 600-ročné maľby vo svätyni k jedným z najkrajších na Slovensku. Kostol Všetkých svätých pôsobí zvonku skromne. Neznámi stavitelia ho postavili bez základov. Tie má len veža, ktorá bola pristavená neskôr. Presný rok vzniku nie je známy, hovorí sa o konci 13. storočia, no niektorí sa prikláňajú k názoru, že bol postavený už v prvej polovici 13. storočia. Obohnaný je bielym múrom, popri ňom je niekoľko hrobov. Jeden z nich pod obrovskou lipou patrí Móricovi Rakovskému, ktorý v 19. storočí prispel k záchrane vtedy chátrajúceho kostola. Podľa správca kostolíka Jozefa Vandáka sa na vonkajšej stene svätyne dajú nájsť zvyšky veľkej fresky svätého Krištofa, dnešného patróna šoférov, kedysi počestných a údajne vraj i strážcov tajomstiev a hľadačov pokladov. Vnútri prekvapí najstaršia časť kostola - svätyňa. Svetlo do nej preniká len úzkym štrbinkovým oknom a ďalšími dvoma oknami - kruhovým a oblúkovým. Je v nej badať románske i gotické prvky. S loďou kostola ju spája víťazný oblúk, na ktorom sú namalované múdre i pochabé panny. Správca Jozef Vandák prezradil, že tie múdre držia v rukách kahance, ktorými môžu svietiť, lebo si nezabudli vziať olej, na rozdiel od nepozorných pochabých panien. Na stenách je 34 obrazov znázorňujúcich život Ježiša Krista. „Aj keď ide o najrozsiahljší cyklus, nie je tu zachytený ani jeden jediný zázrak, čo je tiež veľkou raritou. Pôsobí na človeka výchovne a psychologicky, že skutočným zázrakom je samotný život,“ vysvetľuje Vandák. Zároveň poukazuje na ďalšiu zaujímavosť. „Štrnásť freska je veľmi vzácna. Je na nej posledná večera a ako na jedinej na Slovensku sa na nej nachádza 14 osôb, pretože sú tu dvaja Kristovia,“ dodáva Vandák. Pod freskami, ktoré namalovali dosiaľ neznámi umelci, sú ešte skoršie maľby - konsekrčné kríže

so zaujímavou ornamentovou výzdobou. Maľbami je zaplnená aj vnútorná krížová klenba. Na štyroch poliach Vandák ukazuje postupne korunovanie Panny Márie, apoštolov i posledný súd. Umelci si pri maľovaní fresiek poradili aj so zakriveniami stien. Vidieť to na klenbe, ktorá akoby sa vlnila. Vandák vysvetľuje, že to nebolo spôsobené nešikovnosťou stavebných majstrov. „Bol to zámer, aby mal kostol dobrú akustiku,“ dodal. Tajomných legend spojených s kostolom je hneď niekoľko. Najviac lákajú tie o templároch, hoci ich pôsobenie v Liptove nie je podložené archeologickým výskumom či listinami. „Mal by tam byť podľa starších slovenských historikov pochovaný Johannes Gottfried von Herberstein, vizitátor templárov, ktorý pri svojej ceste po Uhorsku v roku 1230 náhle skonil za záhadných okolností v templárskom kláštore na vrchu Mních,“ uvádza autor pripravovanej publikácie o kostolíku a jeho templárskych súvislostiach Miloš Jesenský. Listina, ktorá by potvrdzovala pravdivosť legendy, vraj zhorela už dávno pri požiari. Jesenský spomína ďalšiu legendu o podzemných chodbách smerujúcich napríklad ku kláštoru na Mníchu. Mal v nich uviaznuť pes pri poľovačke, keď vliezol do nory na vzdialenej lúke a údajne ho našli až po niekoľkých dňoch podľa brechotu v krypte kostola. Záhadný kostolík prilákal aj filmárov. Z jeho veže zhadzovali zvon v Tisícročnej včele a objavil sa aj v Legende o lietajúcom Cypriánovi.

Tipy na ďalšie výlety

- Kostol sv. Martina v Martinčeku patrí medzi najstaršie v Liptove, je vyzdobený hodnotnými freskami a tiež je spájaný s templármi, ktorí mali mať na neďalekom vrchu Mních kláštor

- Kostol Všetkých svätých sa nachádza asi 2 km od Ružomberka, po odbočení z hlavnej cesty na Liptovskú Štiavnicu a Ludrovú, v časti nazývanej Kút

- Výklad o freskách i histórii kostola v Ludrovej podá cez pracovné dni správca Jozef Vandák, počas víkendov brigádnicky - študentky

Pravda, 31.7.2012

Kremnický organ potvrdzuje svoju povest'

Medzinárodný festival Kremnický hradný organ prilákal tento rok nielen milovníkov chrámovej hudby už po 16. raz. Podujatie rozdelené na sedem koncertných večerov po nedeľnom vystúpení lichtenštajnského hudobníka Thomasa Nippa prešlo do svojej druhej polovice a organizátori sú s jeho priebehom mimoriadne spokojní. „Tento ročník prebieha skvele, máme plno. V týchto pre kultúru nepriaznivých časoch je to pre nás dôležitý ukazovateľ,“ teší sa z hladkého priebehu tohoročného Kremnického hradného organu usporiadateľka Renata Košťálová. Organizátori majú ambíciu udržať podujatie na čo najvyššej umeleckej a profesionálnej úrovni a Košťálová verí, že to oceňujú aj prominentní zahraniční hostia. O tých festival už tradične nemá núdzu. Medzinárodná účasť tentoraz priniesla okrem Nippa, ktorý sa do Kremnice vrátil už po treťi raz, aj úvodný koncert španielskej organistky Silvie Márquez Chulilla a následné vystúpenie mladého rakúskeho interpreta Petra Friséeho. Jedinými domácimi reprezentantmi boli tento rok členovia zboru Adoremus a sólistka Miriam Garajová pod vedením Dušana Billa, ktorých na organe sprevádzal Marek Vrábek. Na koncerte, ktorý absolvovali ešte 15. júla, predstavili napríklad aj málo hrané Requiem Jána Levoslava Bellu. Len málokto dnes už vie, že túto skladbu zložil práve v kremnickom Kostole svätej Kataríny - slávny domáci skladateľ v meste niekoľko rokov pôsobil. Bella však rozhodne v 19. sto-

ročí nemal k dispozícii dnešný kremnický organ - ten má tento rok rovných 20 rokov. Podľa spoluorganizátora festivalu Stanislava Kowalského je práve výnimočnosť svätokatarínskeho nástroja v spojení s akustikou gotického kostola faktorom, ktorý podujatie predurčuje na úspech. „Nástroj je inštalovaný v akusticky mimoriadne priaznivom prostredí. Primeraná vnútorná veľkosť kostola, správne koncipovaná veľkosť organu a rozmiestnenie jednotlivých registrov - kremnický organ patrí k tomu najlepšiemu, čo na Slovensku máme,“ vraví Kowalski. Festival má pred sebou ešte tri exkluzívne koncerty. Tým najbližším bude už 5. augusta vystúpenie nemeckého organistu Winfrieda Lichtscheidela. Na programe budú skladby Roberta Schumanna, Franza Liszta, Marca Enrica Bossiho aj Charlesa-Marie Widora. V nedeľu 12. augusta na neho nadviaže nórsky hosť Espen Melbø, z jeho repertoára odznie Richard Wagner, Joseph Gabriel Rheinberger a Max Reger. Festival potom vyvrcholí 19. augusta koncertom uznávaného talianskeho majstra, ktorý je sám umeleckým riaditeľom hneď niekoľkých hudobných festivalov - Manuela Tomadina.

„Tento ročník prebieha skvele, máme plno. V týchto pre kultúru nepriaznivých časoch je to pre nás dôležitý ukazovateľ.“

Renata Košťálová spoluorganizátorka festivalu Kremnický hradný organ
Pravda 31/07/2012

Arcibiskup žiada zákaz rúhania

Bamberský arcibiskup Ludwig Schick presadzuje schválenie zákona, ktorý by trestal rúhanie. Chce ním zabrániť zosmiešňovaniu svätých osôb, spisov, predmetov, bohoslužieb a modlitieb všetkých náboženstiev. „Kto zraňuje našu dušu veriacich posmechom, musí byť usmernený a v určitých prípadoch potrestaný,“ vyjadril sa 62-ročný nemecký arcibiskup. Satira vzťahujúca sa na náboženské presvedčenie podľa neho predstavuje pošliapanie ľudskej dôstojnosti garantovanej ústavou. Schick preto žiada, aby nemecký štát chránil to, čo je veriacim sväté. V Nemecku sa v júli prevalila aféra so satirickým magazínom Titanic, ktorý na obálke zobrazil pápeža Benedikta XVI. so žltou poškvrenou sutanou a titulkom: „Aleluja vo Vatikáne. Konečne sa zistilo, kade to uniká!“ Časopis narážal na nedávny škandál s únikom súkromnej korešpondencie pápeža do talianskych médií. Dva týždne po tom, čo na zásah hamburského súdu musel magazín obrázok z obálok odstrániť, zobrazil pápeža posiateho odtlačkami rúžu a detských rúk, čím zase narážal na škandál so zneužívaním detí v zariadeniach katolíckej cirkvi. (čtk)

Pravda 03/08/2012

Žena pedofila Dutrouxa ide do kláštora

Nad komplickou belgického pedofilného vraha sa zľutovali mníšky. Po 16 rokoch vo väzení.

V Belgicku v nej stále mnohí vidia monštrum, vo Francúzsku ju odmietli prijať, aby nepopudili ľudí. Nakoniec sa nad ňou zľutovali mníšky na juhu Belgicka. Na piaty pokus exmanželke pedofilného vraha Marca Dutrouxa vyšla žiadosť o podmienené prepustenie. Súd včera rozhodol, že Michelle Martinová (52) môže opustiť väzenie po šesťástich rokoch. Rozhodol sa ju prijať kláštor klarisiek v dedine Malonne na juhu Belgicka.

Nebude časťou komunity

Za spoluvinu pri väznení Dutrouxových obetí a pri smrti hladom dvoch

osemročných dievčat dostala tridsať rokov. Jej exmanžel dostal za únos a znásilnenie šiestich dievčat v 90. rokoch, z ktorých štyri zomreli, doživotie. Dutroux vraj znásilnil aj tri Slovenky. Martinová v kláštore bude mať k dispozícii podľa mníšok niekoľko izieb, no nebude súčasťou komunity. Vo väzení sa vraj zmenila a začala byť veľmi nábožná. S Dutrouxom sa rozviedla. Mníšky súhlasili so žiadosťou jej advokátov po dlhom zvažovaní. „Bola to pre nás výzva, hoci nás strašné utrpenie obetí a ich rodín veľmi zasiahlo. Rozhodli sme sa v sebe prijať obe utrpenia,“ napísala v komuniké rehoľná sestra Christine. „Navždy uzavriete človeka v kriminálnej minulosti

a zúfalstve by nikomu neprospeľo,“ napísala tiež.

Rodiny obetí sa hnevajú

Súd dal Martinovej podmienku, že sa nesmie zdržiavať v blízkosti rodín obetí a musí navštevovať psychológa. Nesmie tiež hovoriť s médiami a rodiny obetí musia dostať odškodnenie. Mnohých poškodených prepustenie nahnevalo. „Má rovnakú vinu ako Dutroux a mala si trest odpykať do konca. Deťom nepriniesla jedlo a nechala ich umrieť hladom. Je to vrahyňa a nemal ju prijať žiadny kláštor,“ povedal pre denník Le Soir otec jednej z obetí Jean Lambrecks.

Ela Rybárová
SME 01/08/2012

Moskva súdi buričky z chrámu

„Bohorodička vyžeň Putina,“ spievali v hlavnom chráme Ruska. Päť mesiacov po škandálnom vystúpení sa s tromi členkami dievčenskej punkovej skupiny Pussy Riot začal v Moskve proces, v ktorom im hrozí až sedemročný trest väzenia. Nad' Tolokonnikovová (22), Maša Aliochinová (24) a Kata Samucevičová (29) si včera vypočuli obvinenie z výtržníctva. „Punkovou modlitbou“, ako svoje prokovokatívne vystúpenie pred oltárom nazvali, „svätokrádežným spôsobom ponížili stáročné piliere Ruskej pravoslávnej cirkvi,“ tvrdí obžaloba. Pojednávanie, ktoré sa koná v rovnakej miestnosti ako kedysi proces s ropným magnátom a kritikom Kremľa Michailom Chodorkovským, je porovnateľne ostro sledované. Jeho priamy televízny prenos mohli vďaka povoleniu sudkyne sledovať záujemcovia na webe. Proces sa v Rusku považuje za jeden z prvých vážnych testov režimu Vladimíra Putina odkedy sa na jar znova vrátil do Kremľa. Práve proti jeho zvoleniu a proti neskrývanej podpore, ktorú mu pri tom poskytovala pravoslávna cirkev, smeroval februárový radikálny protest Pussy Riot. Z piatich hudobníčok, vystupujúcich v rôznofarebných kuklách, sa orgánom činným v trestnom konaní podarilo vypátrať a dolapiť iba tri. Ani jedna z obžalovaných si včera neprižala vinu. Nechceli vraj uraziť veriacich a už vôbec nie šíriť v spoločnosti nevráživosť a neznášanlivosť. Išlo im len o dôrazné hlásanie svojho občianskeho postoja a politického názoru, tvrdili. „Nie sme nepriateľky kresťanstva,“ čítala Tolokonnikovej advokátka z vyhlásenia svojej klientky. „Chceli sme, aby veriaci boli na našej strane. Je nám veľmi ľúto, ak sa naša náruživosť zdala niekomu urážlivou a prosíme o odpustenie. Naša etická chyba spočívala v tom, že sme formát našich vystúpení preniesli do chrámu,“ uviedla študentka filozofie. Trestnoprávnu zodpovednosť však rázne odmietla. „Na etické previnenie, ktorého sme sa dopustili, nie je nijaký článok v Trestnom zákonníku,“ zdôraznila. Študentka žurnalistiky Aliochinová pripustila, že to, čo s priateľkami spravila, môže byť považované za administratívny priestupok, ale v žiadnom prípade

za trestný čin. Priznala, že ona sama je pravoslávna veriaca. Nepáči sa jej však servilnosť, s akou podľa nej patriarchát slúži Putinovmu režimu. „Myslela som si, že cirkev má rada všetky svoje deti. Ale zdá sa, že cirkev má rada len tie deti, ktoré majú rady Putina,“ dodala. Proces s rebelantkami, ktoré sú od marca vo väzbe, odsúdili mnohí ruskí občianski aktivisti i známi umelci. „V Rusku sa vracajú časy, keď za každý názor odlišný od vládnucej strany, bolo možné ľudí posadiť za mreže,“ povedala pre Pravdu ekologická aktivistka Jevgenija Čirikovová. „To, ako sa naša moc správa k týmto dievčatám, pripomína stredovekú inkvizíciu. Je to hanba pre štát i pravoslávnu cirkev,“ dodala. Amnesty International súdené členky Pussy Riot označila za väzenkyne svedomia. Solidaritu im vyjadrili poprední svetoví hudobníci od Stinga cez skupiny Red Hot Chili Peppers, Franz Ferdinand až po speváčku Ninu Hagen. Na druhej strane za čo najprísnejšie potrestanie mladých žien sa v Rusku vyslovili viacerí konzervatívni spisovatelia i režiséri vrátane Valentína Rasputina a Nikitu Michalkova. Tému procesu sa nevyhol ani premiér Dmitrij Medvedev. Počas pobytu v olympijskom Londýne sa ho na názor opýtal denník Times. „Trebá sa k tomu stavať pokojne. Vari máme rozsudok? Nemáme,“ zdôraznil. To, či etický priestupok prekročil hranice trestného činu, musí

podľa Medvedeva určiť súd. „Ak nie, tak dobre dopadnú: preslávia sa bez toho, aby niesli zodpovednosť,“ zľahčoval prípad. Na druhej strane pripomenul, že v iných krajinách by za punkovú modlitbu v chráme hrozil páchatel'kám oveľa prísnejší trest ako v Rusku. Občianska aktivistka Čirikovová tieto slová Medvedeva považuje za cynické. „Neviem, o čom to hovorí. Ja v demokratických a slobodných krajinách podobný prípad nepoznám. Ak mal na mysli režimy, ako je v Iráne, tak Bože ochraňuj Rusko,“ dodala. O čine Pussy Riot možno diskutovať v kategóriách vkusu a etiky, myslí si Čirikovová. „Ale držať ich ako nebezpečných zločincov už piaty mesiac vo väzení a do súdnej siene ich privádzať v putách?! To je barbarstvo!“ hovorí. Dievčatá, ktoré osobne pozná, podľa nej nie sú nijaké rebelantky bez príčiny. „Nad' Tolokonnikovová so svojim manželom nám stotočne pomáhala pri ochrane Chimkijského lesa. Vlastnými telami bránili stavebným mechanizmom vo výrube stromov, ktoré v zelených plúcach Moskvy chceli úrady obetovať diaľnici,“ pripomína. Nezmyselná vyšetrovacia väzba má podľa Čirikovovej zlomiť vôľu členiek Pussy Riot. „Mučia ich, psychicky týrajú,“ hovorí a dodáva: „Nad' u odlúčili od jej štvorročnej dcéry a Mašu od päťročného syna, Kaťa sa zase nemôže starať o ťažko chorého otca.“

Ivan Drábek, Pravda 31/07/2012

Šikmú vežu majú aj v Poprade!

Šikmú vežu nájdete aj pod Vysokými Tatrami. Veža Kostola sv. Juraja v popradskej mestskej časti Spišská Sobota sa vo svojej spodnej časti odkláňa od lode kostola o viac ako pol metra.

Kostol sv. Juraja je spolu s celým historickým centrom súčasťou mestskej pamiatkovej rezervácie Spišská Sobota. Kostol, ktorý si počas svojej návštevy Slovenska pozrela aj britská kráľovná Alžbeta II., láka predovšetkým kvôli hlavnému oltáru z dielne Majstra Pavla z Levoče. O tom, že veža má o jedinečnosť navyše, existuje aj reálny dôkaz. „Sklon je dosť evidentný, tak sme to s tamojším farárom

premerali. Zistili sme, že to odchýlenie je dosť veľké, vo výške 22 metrov je to na severnej hrane 69cm,“ prezradil autor knihy Prechádzky starým Popradom, spisovateľ Mikuláš Argalács. O dôvodoch vychýlenia veže panujú rôzne dohady, spomína sa zemetrasenie, dokonca aj požiare, no podľa Argalácsa je dosť možné, že majstri jednoducho do výšky 22 metrov stavali vežu nakrivo. „Ak by sa majster nebol zbadal, tak odklon od osi by bol na jednej hrane až 1,2 metra, ale zbadal sa vo výške asi 22 metrov a vtedy to vyrovnal,“ odhaduje dianie pri stavbe Argalács. (mag), Nový Čas 02/08/2012

Kresťanstvo, liberáli, ľudské práva a morálka

Spor o odvolaného arcibiskupa Bezáka opäť pripomenul, že na Slovensku chýba skutočný dialóg, ku ktorému by nejaká strana nepristupovala z pozície nespochybniteľnej dogmy

K situácii v katolíckej cirkvi po odvolaní arcibiskupa Bezáka sa už okrem zástupcov katolíckej komunity vrátane tzv. liberálnych kresťanov vyjadrili takmer všetky segmenty občiansky angažovanej verejnosti. Otázkou je, či k téme má prezentovať svoj pohľad aj liberál, pre ktorého je viera samotná vecou skôr súkromnou ako verejnou? Myslím, že vysloviť svoj názor nielen môže, ale aj musí. Liberáli sú kresťansko-konzervatívnymi mienkotvorcami aj katolíckou hierarchiou vykresľovaní pomaly za väčších nepriateľov ako (bývalí) komunisti či kovaní nacionalisti. To je však zavádzanie. Verejne sa angažujúci kresťan – či už katolík, protestant, alebo ortodoxný – nie je liberálne zmýšľajúcemu človeku nepriateľom. Základnými hodnotami pre liberála sú totiž pluralizmus a sloboda názoru – áno, aj sloboda vierovyznania. Liberál z princípu rešpektuje voľbu všetkých ostatných žit' podľa vlastného presvedčenia.

Jeden z pilierov spoločnosti

Skutočný liberál si plne uvedomuje význam kresťanskej viery (či už v katolíckom, alebo protestantskom podaní) ako zdroja inšpirácie pre nespočetné významné duchovné a umelecké výtvy európskej kultúry. A rešpektuje kresťanstvo aj ako jeden z hlavných pilierov, na ktorých stojí naša dnešná moderná demokratická spoločnosť. Má sa však (liberálna) občianska verejnosť vyjadrovať k vnútorným záležitostiam autonómnej katolíckej cirkvi? Myslím si, že áno, pokiaľ sa aj katolícka cirkev snaží ovplyvňovať riadenie svetských vecí – a to sa bezpochyby snaží. Dokonca som presvedčený, že to môže byť užitočné a prospešné, pokiaľ tieto snahy nesmerujú k spochybňovaniu pluralizmu ako kľúčového princípu modernej demokratickej spoločnosti. Existuje totiž jedna fundamentálna oblasť, kde sa ciele a záujmy kresťanských cirkví, kresťansky i občiansky (liberálne) angažovanej verejnosti prekrývajú. Alebo by sa aspoň mali prekrývať. Tou sférou je priestor kultivácie morálky. A tu sme pri koreni problému. Mnohí kresťanskí a konzervatívni mienkotvorcovia obviňujú liberálov a ľudskoprávných aktivistov

z deštrukcie (tradičnej) morálky. Ako človek pohybujući sa dvadsať rokov v ľudskoprávnom prostredí musím ich obvinenia odmietnuť. Myšlienka prirodzených, neodňateľných práv priradených každému človeku z titulu jeho existencie ako jedinečnej ľudskej bytosti obdarenej rozumom, citom a dôstojnosťou je idea, ktorá má hlboký mravný základ.

Deklarácia ľudských práv

Všeobecná deklarácia ľudských práv z roku 1948, východisko súčasného nazerania na ochranu a podporu ľudských práv, je predovšetkým mravným apelom, reagujúcim na ľudské hrôzy prvej polovice dvadsiateho storočia. Až potom sa tento mravný apel pretavil do politickej a právnej formy, ktorá sa stala záväznou aj pre Slovenskú republiku prístupím k medzinárodným dohovorom o ľudských právach. Liberál si nemyslí, že morálka sa dá redukovať na produkt aktuálnej politickej či spoločenskej dohody, liberál nie je mravný relativista či voluntarista. Vie, že problém identifikácie a definície dobra a zla, morálneho a nemorálneho správania je vecou náročného intelektuálneho (racionálneho) úsilia, ktoré sa opiera nielen o vlastnú skúsenosť, ale aj o stáročiami nahromadené skúsenosti celého ľudstva. (Respektíve v našom prípade západnej civilizácie.) Zároveň tým však pripúšťa aj možnosť vývoja obsahu pojmu morálka a odmieta ašpirácie vyhlásiť názory spred tisíc rokov za jediný prijateľný súbor mravných noriem.

Dialóg a dogmy

Bolo by veľmi užitočné, keby sa u nás rozvinul skutočný interkultúrny dialóg medzi zástancami rôznych myšlienkových prúdov o podstate morálky a o pôvode, mieste a význame ľudských práv v spoločnosti. Takýto dialóg však prebieha len v náznakoch alebo vôbec. Cirkev redukuje otázku

morálky v zásade len na tri témy: práva homosexuálov, otázku predmanželského sexuálneho života a otázku plnej rovnoprávnosti žien (najmä v spojení so slobodným rozhodovaním ženy v otázkach vlastného reprodukčného zdravia). Liberál nepopiera, že sú to vážne témy, o ktorých treba viesť dialóg, ale dialóg z pozície nespochybniteľných dogiem nie je dialóg produktívny. Liberál si nemyslí, že mať päť-šesť umelých potratov v rade bez vážnej objektívnej príčiny je odrazom liberálneho postoja k životu: považuje to za nezodpovednosť, neosvietenosť a možno aj nemorálnosť. Je však presvedčený, že žena má právo sa slobodne rozhodnúť – v záujme zachovania svojej psychickej a fyzickej integrity a dôstojnosti

– o vykonaní interrupcie, ak bola napríklad znásilnená.

Čo naozaj ničí morálku

Liberál zazlieva cirkvi, že sa nevyjadruje naliehavejšie k javom, ktoré skutočne a vážne deštruujú morálku

– ku korupcii, klientelizmu, zneužívaniu verejných zdrojov a funkcií, byrokratizmu, nacionalizmu, rasizmu, úpadku školstva, že rezignuje v úlohe „zľudšťovania“ spoločnosti na základe princípov kresťanského univerzalizmu a lásky k bližnému. A tak sa naozaj zdá, že kauza Bezák je o obeťovaní člena hierarchie, ktorý sa snažil o zľudštenie, čiže zmorálnenie prístupu cirkvi ku katolíckym veriaciim i ostatným občanom, v mene zištných vnútorcirkvných záujmov, prekrytých do veľkej miery pokryteckými a netransparentnými postojmi a činmi. A to nie je dobrá správa pre Slovensko. Pretože ak na stále ešte značne veriacom a katolíckom Slovensku chce katolícka cirkev (naďalej) zohrávať úlohu akéhosi morálneho arbitra, tak by sa predovšetkým mala morálne správať ona sama. **Kálmán Petőcz, SME 01/08/2012**

V Skalici nájdete 15 kostolov

SKALICA – Toto starobylé mesto má množstvo pamiatok a návštevníci do nich neplatia vstupné.

Zaujímavosťou je, že 15-tisícová Skalica má až 15 kostolov. Úžasný je výhľad z veže Kostola svätého Michala. Výstup strmým schodiskom však zvládnu len zdatnejší. Vidieť treba aj mestské katakomby s hrobkami františkánov. Podzemné chodby vraj kedysi viedli až do Holíča. Neobíd'te výrobnú pravého trdelníka a ochutnajte víno Skalický rubín. Chutne a v štýlovom prostredí sa najete v Mestskej Ľadovni.

(pror), Plus jeden deň 03/08/2012

Nové móresy

September je čoskoro tu a návrh na zrušenie jeho dvoch sviatkov – prvého a pätnásteho – nevidno. Aj napriek tomu, že vláda našla ďalšiu dieru v rozpočte, a tak sa eurá snaží zohnať, kde sa dá. Aj tak, že zrýchľuje konanie o novele zákona o sociálnom poistení. Trik so zrušením dvoch štátnych sviatkov – prehnat' ich parlamentom v skrátanom legislatívnom konaní – vláde nevyjde. Porušenia Vatikánskej zmluvy, ktorá taxatívne vymenúva sviatky na Slovensku, sa bojí ako čert kríža. Naopak, nevidno ani len rozpaky nad porušovaním zákona o rokovacom poriadku parlamentu pri zrýchlenom konaní. Napokon, robili tak doteraz všetky koalíčné vlády. O aké hry ide, možno vyvodit' z podania Pavla Hrušovského na ústavnoprávny výbor parlamentu. Ten rozhodol, že návrh na skrátané konanie možno podať aj po tom, ako je predložený samotný návrh zákona, čo je prípad novely o sociálnom poistení. Aj keď je to čudné, je to nateraz v poriadku. Chybu totiž urobil Hrušovský, ktorý napadol to, že najskôr parlament začal rokovat' o samotnom zákone a až potom prišiel návrh na zrýchlené konanie. Doteraz to bolo vždy naopak, ale nová vláda, nové móresy. Podstatné totiž je, kto návrh podal, presnejšie, či ho podať mohol. Podľa zákona môže parlament na návrh poslanca šibovať s bodmi programu, ako uzná za vhodné a bez rozpravy. Ale zaradiť nový bod programu alebo vypustiť schválený bod môže iba na návrh „aspoň troch poslaneckých klubov“. To je na vyváženie vlády jednej strany či dvojkoalície, aby si aspoň v parlamente nemohla robiť, čo chce. Ak návrh nepredložili najmenej tri poslanecké kluby, nemal ani odznieť, nemalo sa o ňom hlasovať a nemal byť schválený. To hovoria zákon. Cirkev najskôr nedá súhlas na zrušenie sviatku. A keďže vláda si nedovolí zrušiť dva „slovenské“ sviatky a „cirkevné“ ponechať, buď nechá sviatky sviatkami, alebo začne šachovať s dátumami napríklad, keď 15. september prípadne na stred, bude sviatkovat' 18. septembra v sobotu. Je to možné, ale nie správne a ani kultúrne.

**Juraj Hrabko Autor je publicista
SME 03/08/2012**

Cirkevná rétorika – efekt zneznámenia

Sloveso „zneznámit“ aj slovesné podstatné meno „zneznámenie“ by ste v slovenských výkladových slovníkoch hľadali márne. Napriek tomu oba výrazy sú už dávnejšie pevne udomácnené v odbornej terminológii – v cirkevnej rétorike. Brechtov divadelný Verfremdungseffekt, prekladaný u nás v divadelnej teórii ako efekt od cudzenia, pretlmočili odborníci z oblasti homiletiky na svoje potreby ako efekt zneznámenia. Ktovieprečo možno vedome na odlišenie oblasti cirkvi od oblasti divadla, možno nevedomky, o oblasť divadla sa vôbec nezaujímajú. Spojenie s divadlom a Brechtom je tu však evidentné – tam sa inšpirovala nemecká cirkevná rétorika. Efekt zneznámenia sa definuje ako prostriedok, ktorým sa má zabezpečiť, že sa známe veci predkladajú publiku ako nové, neznáme, čím sa má podporiť pôsobivosť biblickej zvesti a záujem o jej poznanie a porozumenie aj dnes. Autori L. Stanček, M. Šuráb (Rétorika dnes, Rektorát Katolíckej univerzity, Ružomberok 2006) potrebu novosti vo výklade náboženských tém odôvodňujú takto: „Kresťanskobiblická zvesť sa dostáva do konkurencie s inými zvestami, ktoré doliehajú na človeka. Je potrebné, aby si rečník uvedomil, že známe samozrejmosti nemajú ovplyvňujúcu silu. (...) Pre reč platí, že nemôže zostať pri neustálom opakovaní abstraktných, nemenných, nečasových obsahov, ale musí formálnymi novosťami to staré urobiť novým. (...) Zneznámenie je kategória sociálno-didaktická. Chce spôsobiť zmenu v spoločnosti, vyžaduje nové postoje, premenu postojov.“ Ak máme aspoň elementárny záujem o cirkev aj ako o profesiovú oblasť,

ktorá má podávať aj nejaký výkon (ide navyše o oblasť kultúry), nemôžeme sa vyhnúť či už verejným, alebo súkromným úvahám a hodnoteniam úrovne jazyka, ktorým sa obracia na veriacich a verejnosť. Ak sme pohotiví a hneď kritizujeme to či ono slovo moderátora, herca či politika (všetci sú profesionálni rétori), máme právo vyjadrovať sa aj o tom, čo nám dávajú slová kňazov. A ako vidíme z citovaného textu – teoreticky aj cirkvi samej záleží na tom, aby prevrávala jazykom moderným, konkurencieschopným. Hovorím „teoreticky“, pretože v praxi to až tak neplatí. Prax má iné pravidlá. Skúsenosť nám ukazuje, že práve vtedy, keď sa objaví fundovaný rétor, jeho profesionalita je podozrievaná, zosmiešňovaná. Čo vlastne chceme? Cirkev deklaruje premenu postojov, aktivitu, žitie slova. Vari možno lepšie „žiť slovo“ uprostred komunity mladých, ktorí vyhľadávajú viacznačnosť, údernosť, vtip, prekrývanie rozmanitých kontextov, ako tak, že na Pohode povie cirkevný rétor Boh je pohodák? Takú duchapritomnosť a zmysel pre citlivú jazykovú improvizáciu a zároveň aktualizáciu obsahu (efekt zneznámenia!) nevidieť a nepočuť v našich končinách často. Ako si tie tri slová vysvetľujem? Vyšší princíp prevláda (mal by prevládať), je všade, je teda aj na Pohode a je dobrý, neneurotický, tolerantný, milosrdný... Myslím, že slovo roka 2012 už máme teraz. A na rozdiel od mnohých iných domnievam sa, že kňaz môže byť ak nie superstar, tak určite celebrita. Veď celebrant už je (latinské „celebrare“ znamená sláviť, chváliť, ale aj hojne navštevovať). **Ingrid Hrubaničová**

SME 03/08/2012

Čudná logika

Jána Čarnogurského má cirkevné finančné dary právo kontrolovať iba cirkev a štát sa smie starať len do tých peňazí, ktoré cirkvi poskytuje z našich daní. Pred zákonom možno táto logika obstojí, no jej morálna absurdnosť elegantne vypláva na povrch, keď ju preniesieme do sveta politických strán. Napríklad keby nemenovaná partaj zverejňovala iba príjmy zo štátneho rozpočtu a dary od anonymných darcov zo zahraničia by boli výsostne jej vecou. Aj členovia Spolku včelárov v Hornej Potôni majú zaiste právo sa pýtať, ako ich predseda nakladá so spolkovými peniazmi, odkiaľ prichádzajú a kam smerujú. Nie je dôvod, aby cirkev bola z tejto povinnosti vyňatá. Jednak preto, aby sa mohla pozrieť do očí svojim veriacim. A najmä preto, že ju ešte stále platíme zo svojich daní. A to aj tí, ktorí nechodia do kostola. Preto by nemala skrývať, odkiaľ pochádzajú jej peniaze. Aby sme jedného dňa nezistili, že štát živí organizáciu s pochybným financovaním.

Dano Hořka, Plus jeden deň 28/07/2012

Senec neponúka len oddych pri vode

Ned'aleko Bratislavy leží mesto Slnčných jazier Senec. Dovolenkári ho v lete vyhľadávajú najmä pre jazerá. Málokto však vie, že Senec má čo ponúknuť aj milovníkom histórie, prírody a turistiky. Územie mesta bolo osídlené už v 7. storočí pred našim letopočtom. V priebehu storočí sa tu vystriedali Kelti, Rimania či iné nomádske kočovné kmene, ktoré neskôr splynuli so slovanským obyvateľstvom. O ich prítomnosti svedčí aj 17 staro slovanských hrobov, pochádzajúcich z 8. storočia. V období stredoveku nemohol v žiadnom zemepánskom mestečku chýbať stĺp hanby. Na seneckom námestí ho dal v 16. storočí postaviť Andrej Batori. Na pranieri sa vystavovali previnilci odsúdení na verejnú potupu, čomu sa v Senci nevyhol čarodejník, ktorý vraj zakliol úrodu cibule. Návštevníci mesta môžu obdivovať i morový stĺp, Immaculatu, ktorý dala v 18. storočí postaviť rodina Bornemisu ako pamiatku na tých, čo podľahli zákernej chorobe minulosti moru. Jednou z najvýznamnejších budov Senca je Turecký dom na Námestí 1. mája. Tento renesančný kaštieľ pochádza zo 16. storočia. Jeho funkciou bola ochrana pred tureckými vpádmi. Dlhé roky bol zdevastovaný a zničený, no našťastie sa na jeho rekonštrukciu našli financie a teraz sa tu nachádza múzeum. V súčasnosti je v ňom výstava starších dejín, ktorá mapuje dávnu minulosť Senca a okolia, a výstava venovaná prírodnému bohatstvu v tomto regióne. Na vrátenie zašlej slávy však stále čaká opustená synagóga, ktorá dnes chátra. Je postavená v secesnom štýle s orientálnymi prvkami. Dominantou mesta je Kostol svätého Mikuláša. V kostole sú štyri oltáre a jeden z nich je považovaný za európsky unikát. Oltár Božieho hrobu návštevníkov očarí nielen svojou historickou hodnotou, ale aj pompéznosťou. Je vykladaný tisícami brúsených perál, korálikov a vo svetle sa ligoce ako diamanty. Na jednej zo stien kostola je ďalšia významná pamiatka, vitráž Gustava Walthera z roku 1908. Fanúšikovia nočnej oblohy a hviezd si môžu naplánovať výlet do hviezdárne. „Máme ďalekohľady na pozorovanie Slnka a, samozrejme, hlavný prístroj hviezdárne, ktorý slúži na pozorovanie nočnej oblohy. Jednou

Najväčší košický útulok funguje po mesiaci v normálnom režime

Takmer mesiac museli Charitný dom na Bosákovej ulici v Košiciach fungovať v núdzovom režime. Začiatkom júla blesk zničil cudziu trafostanicu, ktorá dom zásobovala elektrinou. V týchto dňoch sa núdzový režim v tomto najväčšom útulku v meste skončil. Pokračuje Peter Béreš, redaktor: „Charitný dom arcidiecéznej charity má kapacitu 80 lôžok. Po zničení trafostanice mu elektrinu v núdzovom režime vyrábala dieselový agregát, ktorý zabezpečovalo mesto Košice.“

Martina Viktorínová, hovorkyňa Magistrátu mesta Košice: „Mesto Košice má záujem na kvalitnom fungovaní charitného domu a teda bez akéhokoľvek právneho vzťahu, potom ako im vypadla elektrická energia, sme im bezplatne zapožičali dieselový agregát, ktorý udržal elektrickú energiu až do času, kým nebola situácia v týchto dňoch vyriešená.“

Redaktor: „Dieselový agregát však mal len obmedzený výkon a navyše bola jeho prevádzka pre charitu veľmi drahá. Teraz sociálne zariadenie napojili na mobilnú trafostanicu od Východoslovenskej distribučnej. Pôvodnú, poškodenú trafostanicu, energetici opravovať nebudú, keďže ju nevlástnia.“

Andrea Danihelová, hovorkyňa Východoslovenskej energetiky: „Sme sa snažili nájsť nejaké iné technické riešenie a tým iným technickým riešením bolo vybudovať úplne novú trafostanicu, ktorá bude slúžiť nielen

charitnému domu, ale aj ostatným odberateľom.“

Redaktor: „Mobilná trafostanica je teda dočasným a najlacnejším riešením, kým sa nevybuduje nová distribučná trafostanica.“

Andrea Danihelová, hovorkyňa Východoslovenskej energetiky: „To riešenie, ktoré bolo dočasné, bolo naozaj nákladné a takisto ako aj pre tento charitný dom, alebo bolo aj z výkonovej kapacity nie úplne ideálnym riešením. Takže veríme tomu, že do zimy toto riešenie bude stabilné a bude naozaj pomocné charitnému domu.“

Redaktor: „Reaguje vedúca technického úseku arcidiecéznej charity Alica Štarková.“

Alica Štarková, vedúca technického úseku Arcidiecéznej charity Košice: „Táto ich mobilná trafostanica je pre nás výhodou, pretože už nám utiahne celé toto zariadenie, môžeme už prať na práčkach, môžeme variť, čiže môžeme vlastne fungovať by som povedala úplne naplno, aj keď je to len dočasné riešenie.“

Redaktor: „Situácia by sa definitívne mala vyriešiť do začiatku zimy.“

Alica Štarková, vedúca technického úseku Arcidiecéznej charity:

„Máme prísľub, teda pripravujú sa zatiaľ projekty a v podstate zhruba predpokladáme, že tak do 3-4 mesiacov by sa to malo vyriešiť, ak teda všetko dobre pôjde.“

Rádio Regina, 2.8.2012

z podmienok pozorovania hviezd je jasná obloha. V letnom období treba počítať s tým, že sa stmieva neskôr, teda sa neoplatí navštíviť hviezdáreň skôr ako o 22.00 h. Pozorovať môžeme mesiac, planéty, hviezdokopy či hmloviny,“ hovorí Klára Baloghová z hviezdárne. K prehliadke pamätihodností sa hodí kúpanie v jazerách. V areáli Slnčných jazier sa nachádzajú mnohé vodné atrakcie, detské ihriská či hotelový komplex. Sever Slnčných jazier je známy stanovým táborom a na svoje si tu prídu najmä mladí ľudia, ktorí hľadajú zábavu, šport či diskotéky. Nechýbajú tu tobogany, tenisové

kurty, volejbalové ihriská a množstvo bufetov s občerstvením. Vedľa jazier stojí termálny akvapark, v ktorom je trinásť bazénov s vodnými atrakciami. Nechýba ani saunový svet, tobogany či lievik space hole, jediná adrenalínová atrakcia tohto druhu na Slovensku. Pre väčších odvážlivcov je tobogan, ktorého vrchol je vo výške 12 metrov, čo môžeme prirovnať k štvrtému poschodiu paneláka. Okolie Senca ponúka cyklochodník, ktorý sa po predĺžení na južnej strane rekreačného areálu napojí na cyklotrasu Senec - Pezinok dlhú 16 kilometrov.

**Dana Bednárová
Pravda 03/08/2012**